

پیش نیاز : علوم پایه	گروه هدف : دانشجویان پزشکی
ساعات تدریس : ۶۶ ساعت نظری و ۱۸ ساعت عملی	مقطع : فیزیوپاتولوژی
نوع واحد : نظری و عملی	محل اجرا : دانشکده پزشکی گناباد
مدرس یا مدرسین:	
دکتر سید محمود حسینیان	
دکتر سید فرزین میرچراغی	
دکتر منصوره سبحانی	
دکتر مهدی کریمی شهری	
دکتر نگار شفاعی بجستانی	

هدف کلی: آشنایی دانشجویان پزشکی با سمیولوژی، پاتولوژی، فیزیوپاتولوژی، فارماکولوژی و کلیشه های رادیوگرافی دستگاه گوارش در بزرگسالان و **سالمندان (آموزش پاسخگو)**

اهداف اختصاصی: آشنایی دانشجو در ابتدای دوره (دوره مقدماتی) با مقدمات فارماکولوژی، اصول کلی شرح حالگیری و مهارتهای ارتباطی شامل:

- 1- فارماکودینامیک شامل: کلیات، تعاریف و تاریخچه فارماکولوژی، رابطه دارو با رسپتور، مفهوم آگونیست و آنتاگونیست، انواع پاسخهای دارویی و منحنی دوز- پاسخ، خصوصیات فارماکولوژیک داروها
- 2- فارماکودینامیک: شامل انواع گیرنده های دارویی و ارتباط آنها با انواع داروها، انواع پاسخهای دارویی و تغییرات پاسخدهی به داروها، اندکس درمانی داروها، رسپتورهای ذخیره و نقش آنها در پاسخ به داروها، سینرژیسیم دارویی و مراحل مختلف کشف و معرفی داروهای جدید
- 3- فارماکوکینتیک: شامل تقسیم بندی مراحل کینتیک داروها، مکانیسمهای عبور داروها از غشاء سلول، جذب، فراهمی زیستی، انتشار داروها و عوامل موثر بر انتشار
- 4- فارماکوکینتیک: شامل متابولیسم دارو در بدن، تغییرات ناشی از متابولیسم، عوامل تغییر دهنده متابولیسم، القاء و مهار آنزیمی، راههای دفع دارو، زمان نیمه عمر دارو، کلیرنس دارو، انواع دوز دارویی و محاسبه دوز دارو در اطفال و تنظیم غلظت خونی آن
- 5- شرح کلیات سیستم اعصاب خودکار و NANC
- 6- شرح داروهای موثر بر سیستم پاراسمپاتیک شامل کولینرژیک و آنتی کولینرژیک
- 7- شرح داروهای موثر بر سیستم سمپاتیک شامل سمپاتومیمتیک و سمپاتولیتیک
- 8- نحوه ارتباط با بیمار و مهارتهای ارتباطی
- 9- درک کلیات شرح حال گیری و معاین

اهداف اختصاصی در مبحث مری:

1. توضیح کلینیکال آناتومی دستگاه گوارش
2. توضیح علایم aphagia, Phagophobia, globus pharangi ous, dysphagia, odynophagia, regurgitation
3. توضیح اورال پاتولوژی و هیستولوژی مری
4. توضیح پاتولوژی بیماری های مادرزادی مری
5. پاتولوژی بیماری های التهابی حاد و مزمن مری
6. یافته های پاتولوژیک و فاکتورهای خطر تومورهای خوش خیم و بدخیم مری
7. فیزیوپاتولوژی بلع و اسفنگترهای فوقانی و تحتانی مری
8. فیزیوپاتولوژی، علل، انواع، علائم، تشخیص، تشخیص افتراقی اختلالات حرکتی مری (آسالازی، اسپاسم منتشر مری، کلاژن، اسکلرودرما)
9. فیزیوپاتولوژی، علل، انواع، علائم، تشخیص، تشخیص افتراقی اختلالات التهابی (ازوفازیت عفونی، غیرعفونی)
10. فیزیوپاتولوژی، علل، انواع، علائم، تشخیص، تشخیص افتراقی سایر اختلالات مری (GERD، مری بارت، دیورتیکول)
11. فیزیوپاتولوژی، علل، انواع، علائم، تشخیص، تشخیص افتراقی و پیش آگهی انواع تومورهای خوش خیم و بدخیم مری و staging و grading آنها
12. نحوه ارتباط مناسب با بیمار و همکاران
13. نگرش مناسب به بیمار به عنوان یک انسان و رعایت اصول اخلاق پزشکی و حرفه ای در محیط کار
14. احساس مسئولیت نسبت به انجام وظایف خود

اهداف اختصاصی در مبحث معده

1. علائم Nausea, vomiting, rumination, indigestion, dyspepsia, bloating, eructation (belching), aerophagia, epigastric pain, heartburn را توضیح دهد.

2. بیان هیستولوژی معده

3. درک آسیب شناسی بیماری های مادرزادی معده

4. شرح یافته های پاتولوژیک انواع گاستریت ها و اولسرها پپتیک

5. توضیح پاتولوژی و یافته های ریزینی زخم های خوش خیم و بدخیم معده

6. بیان علائم پاتولوژیک و فاکتورهای خطر تومورهای خوش خیم و بدخیم معده

7. شرح نمای مرفولوژیک، ماکروسکوپیک و میکروسکوپیک ضایعات پولیپی معده

8. شرح نمای مرفولوژیک تومورهای خوش خیم و بدخیم معده

9. بیان مکانیسم ترشح اسید و تخلیه معده

10. بیان فیزیوپاتولوژی، علل، انواع، علائم، تشخیص و تشخیص افتراقی اولسرها معده (پپتیک معده و دئودنوم ناشی از دارو، استرس و سندروم زولینگر الیسن)

11. توضیح فیزیوپاتولوژی، علل، انواع، علائم، تشخیص و تشخیص افتراقی هلیکوباکتریلوری

12. توضیح فیزیوپاتولوژی، علل، انواع، علائم، تشخیص و تشخیص افتراقی گاستریت های حاد، مزمن

13. توضیح فیزیوپاتولوژی، علل، انواع، علائم، تشخیص و تشخیص افتراقی تومورهای خوش خیم و بدخیم معده

14. شناخت داروهای موثر بر قسمت فوقانی دستگاه گوارش - کاربرد بالینی، عوارض جانبی و تداخلات دارویی مهم H₂ بلوکرها، مهارکننده های

پمپ پروتون، محافظت کننده های مخاط معده، آنتی کولینرژیکها و آنتی اسیدها، داروهای پروکینتیک، داروهای ضد استفراغ، دارو درمانی

GERD، و سوء هاضمه و نفخ

15. تشخیص کلیشه های نرمال و غیر نرمال مری و معده، (کلیشه های بیماری های مری شامل آشالازی، اسکرودرمی، اسپاسم منتشر، دیورتیکول و تومورهای مری و کلیشه های بیماری های معده شامل اولسرپپتیکو دئودنوم، تومورها)

اهداف اختصاصی در مبحث روده باریک :

1. علائم، anorexia, diarrhea, constipation, hematemesis, melena, hematochezia, occult GI bleeding, tenesmus,

bowel habit, cramp, steatorrhea, flatus, obstipation, periumbical pain در روده باریک را بیان کند.

2. بیان هیستولوژی روده باریک

3. شرح آسیب شناسی بیماری های مادرزادی روده باریک

4. بیان یافته های مورفولوژیک، علت و انواع التهاب های روده باریک

5. شرح پاتولوژی انواع تومورهای خوش خیم و بدخیم روده باریک

6. بیان حرکات روده، مکانیسم جذب آب الکترولیتها، پروتئینها، چربیها، کربو هیدراتها، ویتامینها و آهن، کلسیم و فسفر در روده باریک

7. شرح فیزیوپاتولوژی، علل، علائم، انواع، تشخیص و تشخیص افتراقی سندرم های سوء جذب و هضم (اسپروی سلیاک، اسپروی گرمسیری)

8. بیان فیزیوپاتولوژی، علل، علائم، تشخیص و تشخیص افتراقی سندرم روده کوتاه، سندرم رشد میکروبی یا لوب بسته، بیماری ویپل، آنتروپاتی

از دست دهنده پروتئین، لنفا نژکتازی ها

9. بیان فیزیوپاتولوژی، علل، علائم، انواع، تشخیص و تشخیص افتراقی سندرم های سوء جذب و هضم (IBD – کرون)

10. بیان فیزیوپاتولوژی، علل، علائم، تشخیص و تشخیص افتراقی انواع اسهال های مزمن شامل اسموتیک، ترشحات، مخلوط، هیپرموبیلیتی و انگلی

روده

11. شرح فیزیوپاتولوژی، علل، علائم، انواع، تشخیص و تشخیص افتراقی سندرم های سوء جذب و هضم (سل روده باریک، تومورهای خوش خیم و

بدخیم)

اهداف اختصاصی در مبحث روده بزرگ:

1. علائم visceral pain, parietal pain, refferd pain, colicky abdominal pain, hemorrhoid را بیان کند.
2. بیان هیستولوژی روده بزرگ
3. شرح پاتولوژی بیماری های مادرزادی روده بزرگ
4. بیان یافته های مورفولوژیک، علت و انواع بیماریهای التهابی روده بزرگ
5. شرح پاتولوژی انواع تومورهای خوش خیم و بدخیم
6. بیان مشخصات ماکروسکپی، میکروسکپی و بالینی کارسینوم کولون
7. شناخت یافته های ریزبینی و انواع پولیپ های غیرنئوپلازیک و نئوپلازیک روده بزرگ
8. توضیح پاتولوژی آپاندیس
9. توضیح پاتولوژی بافت پریتون
10. شرح مکانیسم عمل دفع و حرکات روده بزرگ، جذب آب و نمک اسفنگترهای رکتوم
11. شرح فیزیوپاتولوژی، علل، علائم، تشخیص و تشخیص افتراقی IBD - کولیت اولسراتیو
12. شرح فیزیوپاتولوژی، علل، علائم، تشخیص و تشخیص افتراقی سندرم کولون تحریک پذیر
13. شرح فیزیوپاتولوژی، علل، علائم، تشخیص و تشخیص افتراقی دیورتیکول کولون و عوارض آن
14. توضیح فیزیوپاتولوژی، علل، علائم، تشخیص و تشخیص افتراقی اسهال های خونی
15. توضیح فیزیوپاتولوژی، علل، علائم، تشخیص و تشخیص افتراقی کولیت های عفونی
16. توضیح فیزیوپاتولوژی، علل، علائم، تشخیص و تشخیص افتراقی پولیپ
17. شرح فیزیوپاتولوژی، علل، علائم، تشخیص و تشخیص افتراقی تومورهای خوش خیم و بدخیم
18. بیان کاربرد بالینی و انواع داروهای ضد اسپاسم، ضد اسهال، ضد یبوست و اختلالات التهابی روده
19. تشخیص کلیشه های نرمال روده باریک، کلیشه بیماری کرون، سل روده، ای سندرم سوء جذب و تومورهای روده باریک و کلیشه نرمال روده بزرگ و کلیشه بیماری کولیت اولسراتیو، تومورها، پولیپ و دیورتیکولیت

اهداف اختصاصی درمبحث کبد:

1. کلینیکال آناتومی (کبد، کیسه صفرا، مجاری صفراوی، پانکراس) را شرح دهد.
2. علائم Jaundice, right upper quadrant pain, hepatocellular jaundice, cholestatic jaundice, acholic stool, hepatomegally, caretenoderma, icterus retching, Ascitis, portal hypertension symptoms and signs, abdominal swelling را بیان کند.
3. شرح هیستولوژی کبد، کیسه صفرا و مجاری صفراوی
4. درک پاتولوژی کبد و راههای صفراوی و بیماریهای مادرزادی
5. درک پاتولوژی نکروز و دژنرسانس کبدی
6. شناخت پاتولوژی عفونتهای ویرال و باکتریال کبد
7. شناخت پاتولوژی ضایعات دارویی و شیمیایی کبد
8. شناخت نقش کبد در متابولیسم کربوهیدراتها، پروتئینها، چربیها، مکانیسم و مراحل ترشح صفرا
9. فیزیوپاتولوژی، علل، علائم، تشخیص و تشخیص افتراقی هیپربیلی روبینمی ارثی (سندرم کریگلر-نجار، سندرم ژیلبرت)
10. بیا نپاتولوژی یرقان ها
11. بیا نپاتولوژی سیروزها
12. شناخت پاتولوژی تومورهای خوش خیم و بدخیم کبد
13. توضیح فیزیوپاتولوژی، علل، علائم، تشخیص و تشخیص افتراقی هیپربیلی روبینمی ارثی (سندرم کریگلر-نجار، سندرم ژیلبرت)
14. شرح فیزیوپاتولوژی، علل، علائم، تشخیص و تشخیص افتراقی انواع کبدچرب (الکلی، غیرالکلی، حاملگی)
15. توضیح متابولیسم و پاتوژنز عوارض داروها در کبد
16. بیان فیزیوپاتولوژی، علل، علائم، تشخیص و تشخیص افتراقی انواع هپاتیت ها (ویروسی، اتوایمیون، الکلی)
17. درک فیزیوپاتولوژی، علل، علائم، تشخیص و تشخیص افتراقی سیروز کبدی و هیپرتانسیون پورت
18. توضیح فیزیوپاتولوژی، تشخیص و درمان انواع سنگ های صفراوی
19. بیا نفیزیوپاتولوژی، علل، علائم، تشخیص و تشخیص افتراقی آبسه ها و کیست های کبدی
20. توضیح فیزیوپاتولوژی، علل، علائم، تشخیص و تشخیص افتراقی تومورهای خوش خیم و بدخیم کبد و کیسه صفرا
21. شناخت پاتولوژی بیماریهای التهابی کیسه صفرا
22. شناخت پاتولوژی سنگ کیسه صفرا و مجاری صفراوی
23. شرح پاتولوژی تومورهای کیسه صفرا و مجاری صفراوی

اهداف اختصاصی مبحث پانکراس:

1. بیان هیستولوژی پانکراس اگزوکرین
2. بیان پاتولوژی آنومالی های مادرزادی پانکراس
3. توضیح پاتولوژی پانکراتیت حاد و مزمن
4. توضیح مکانیسم ترشح خارجی پانکراس
5. بیان فیزیوپاتولوژی، علل، علائم، تشخیص و تشخیص افتراقی پانکراتیت های حاد
6. بیان فیزیوپاتولوژی، علل، علائم، تشخیص و تشخیص افتراقی پانکراتیت مزمن و تغییرات پانکراس (فیبرو سیستیک).
7. شرح فیزیوپاتولوژی، علل، علائم، تشخیص و تشخیص افتراقی تومورهای خوش خیم و بدخیم.
8. شناخت داروهای ضد انگل شامل داروهای ضد کرم و ضد پروتوزوا

روش های ارابه:

سخنرانی – Skill Lab – Group Study

مکان های آموزش:

کلاس درس – Skill Lab – آزمایشگاه

وسایل کمک آموزشی:

اسلاید – ویدئو پروژکتور – لپ تاپ – فیلم های ویدئویی – میکروسکوپ – دوربین های میکروسکوپی

وظایف و تکالیف دانشجویان:

- ۱- دانشجویان می بایست بطور منظم و راس ساعت مقرر در کلاس حاضر باشند.
- ۲- دانشجویان با مطالعه منابع معرفی شده و با آمادگی قبلی در کلاس حاضر شده و مکلف به شرکت فعال در مباحث درسی می باشند.
- ۳- دروس ارائه شده را مطالعه کرده و جلسات بعدی از استاد مربوطه رفع اشکال کنند.

روش ارزشیابی دانشجویان:

- ارزشیابی آغازین: پرسش و پاسخ و بررسی دانش فراگیر در خصوص مباحث هر جلسه ی تدریس.
- ارزشیابی تکوینی: پرسش و پاسخ از مباحث جلسات قبل
- ارزشیابی نهایی: آزمون چند گزینه ای و تشریحی

منابع مطالعه:

- ۱ – Kasper DL, et al. Cecil Essentials of Medicine 9th edition. W.B.Saunders; 2015
- 2 – Braunwald Eugene, et al. Harrison's Principles of Internal Medicine. McGrawHill; 2015